

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z wniosku L. S.A. z siedzibą w K.
przy uczestnictwie Gminy Miejskiej K. oraz I. sp. z o.o. z siedzibą w K.
o wpis,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 8 lutego 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 16 października 2017 r., sygn. akt II Ca (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestników po 240
(dwieście czterdzieści) złotych tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków ograniczających dostęp do sądu

najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Choć skarżący powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej oraz wskazał na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.), to nie występuje te przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania.

O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej możemy mówić wtedy, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają jej uwzględnienie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, niepubl.). Innymi słowy, przesłanka ta występuje, gdy w sprawie dopuszczono się takiego naruszenia prawa, które jest widoczne „na pierwszy rzut oka” i nie nasuwa wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2007 r., III CSK 219/07, niepubl.).

W skardze nie zostały przytoczone wystarczające argumenty (wywód prawny) świadczące o kwalifikowanym naruszeniu prawa przez Sąd Okręgowy. Przypomnieć należy, że jeżeli przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest stanowisko skarżącego, że jest ona oczywiście uzasadniona, to w uzasadnieniu wniosku powinien on zawrzeć wywód prawny wykazujący takie kardynalne naruszenie prawa (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CZ 89/2005, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 135, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 2004/06, LEX nr 421035, z dnia 24 lutego 2006 r., IV CSK 8/06, LEX nr 201037). Skarga kasacyjna takiego przekonującego wywodu nie zawiera.

W sprawie nie doszło do oczywistego naruszenia art. 34 u.k.w.h. Z okoliczności sprawy wynika, że w dacie złożenia wniosku księga wieczysta (...) obejmowała między innymi przedmiotową działkę nr 77/7, w dziale drugim jako właściciel była wpisana Gmina Miasta K. na podstawie decyzji komunalizacyjnej Wojewody [...] z dnia 10 stycznia 1992 r. nr (...). Jako wieczysty użytkownik na

podstawie notarialnej umowy sprzedaży z dnia 28 kwietnia 2003 r. nr rep. (...) wpisana była I. sp. z o.o.. Poprzednim użytkownikiem wieczystym była „I.” w K. na podstawie umowy z dnia 25 maja 1999 r. Nr rep (...) zawartej z Gminą Miejską K.

Decyzją z dnia 26 lutego 2009 r. Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji została stwierdzona nieważność decyzji komunalizacyjnej Wojewody (...) z dnia 10 stycznia 1992 r nr (...). Postępowanie z wniosku Gminy do Ministra o ponowne rozpoznanie tej sprawy nie zakończyło się.

Trafne jest stanowisko Sądu Okręgowego, że ani z dołączonych do wniosku dokumentów, ani z treści księgi wieczystej nie wynika, aby prawo użytkowania wieczystego wygasło oraz aby prawo własności przysługiwało wnioskodawcy. Motywy wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 9 października 2014 r. I OSK [...] /13 nie mogą stanowić podstawy wpisu.

Należy pamiętać, że istnieje różnica między wpisem deklaratywnym do księgi wieczystej, a wpisem mającym charakter konstytutywny. Do nabycia prawa, którego dotyczy wpis deklaratywny, nie jest potrzebny wpis do księgi wieczystej. Wpis ten, dokonany na podstawie dokumentu zawierającego podstawę materialnoprawną, potwierdza jedynie istniejące prawo. Do powstania prawa objętego wpisem konstytutywnym konieczna jest natomiast zarówno podstawa materialnoprawna (np. umowa), jak i sam wpis w księdze wieczystej. Różnica ta nie może pozostać bez wpływu na sposób, w jaki ma dojść do obalenia domniemania prawdziwości wpisu tego prawa jawnego z księgi wieczystej. Jeśli bowiem do powstania prawa potrzebny jest wpis, to i do jego wygaśnięcia niezbędne jest wykreślenie wpisu.

Do usunięcia niezgodności wpisu konstytutywnego z rzeczywistym stanem prawnym nie jest wystarczające obalenie jego podstawy materialnoprawnej, natomiast jest konieczne samo obalenie wpisu. Wpis do księgi wieczystej jest orzeczeniem. Prawomocny wpis, jak każde prawomocne orzeczenie, wiąże inne sądy. Domniemanie zgodności wpisu prawa użytkowania wieczystego z rzeczywistym stanem prawnym może być obalone w okolicznościach sprawy w procesie o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym

(por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2011 r., I CSK 340/10, LEX nr 78 5271).

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.; z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepubl.).

Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 20 stycznia 2015 r., III CZP 78/14, (OSNC 2015, nr 6, poz. 66) już wyjaśnił, że właściwa wykładnia art. 16 § 1 k.p.a. - w brzmieniu obowiązującym przed dniem 11 kwietnia 2011 r. - powinna uwzględniać również inne unormowania kodeksu postępowania administracyjnego i polegać na uzgodnieniu treści tego przepisu z treścią normatywną art. 160 § 6 w zw. z art. 127 § 3 k.p.a. oraz przyjęciu, że wniosek o ponowne rozpoznanie sprawy stanowi co najmniej odpowiednik lub surogat odwołania. Sąd Najwyższy uznał, że za takim stanowiskiem przemawia także wykładnia celowościowa powołanych wyżej przepisów, wzgląd na poczucie słuszności i sprawiedliwości oraz konstytucyjne zasady ochrony własności i prawa do słusznego odszkodowania, prawa do równego traktowania i zakazu dyskryminacji, a także prawa do wynagrodzenia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej. Sąd Okręgowy zatem trafnie uznał, że załączona do wniosku decyzja Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 lutego 2009 r. nie miała charakteru ostatecznego i nie mogła stanowić podstawy wpisu.

Z tych względów, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

jw